

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d-9. Dec. W przeszłą Niedzielę jako pierwszą Adwentową udało się Collegium S. do Kąplicy Sykstyńskiej, gdzie Msza S. od IMći Xdza Guadini celebrowano, a Kardynał *Barberini* w zwyczajnej Procesyi niosąc do Kąplicy *Pauline Sanctissimum*, na wielkim Ołtarzu *deposuit*, na którym nabożeństwie Ociec S. dla niciakiści słabości nie był przytomny. W poniedziałek Kardynał *de Polignac* z Orwieto tu powrócił, dokąd był wyjechał z okazji urodzonego Syna IMći Pana Markwisa *Gualtieri*, którego Imieniem Króla IMći Francuzkiego Pryncypała swego, do Chrztu trzymał. We wtorek Ociec S. zupełnie *restitutus*, Kardynałom *Olivieri* y *Valentini* dał audyencyą, drugiego zaś dnia wszystkim Ministrom swoim *notificavit*, aby się, iczeliby interesu iakie mieli, do Kardynała *Banabieri* Sekretarza *Statu* y do IMći X. *Corsini* addressowali, który ostatni na przyszłym Konfystorzu Kardynałem ma być deklarowany.

z Rzymu d. 14 Dec: W Niedzielę Kardynałowie IchMć, Kardynał *de Maffei*, przez Szlachtę swoją onemu *obviam* wysłaną, przy *Ponte-Mollo* przywitali y ztąd władz publiczny w wielkiej asystencyi odprawiwszy, zaraz od Oycá S. do audyencyi był przypuszczony. W poniedziałek na mianym Konfystorzu IchMćów X. *Firrau d' Aversa*, X. *Ferrari*, X. *Fortunato Palumbo*, X. *Calet. Ord. de Tricario*, X. *Iana Clavisa de Mezula*, X. *Cesar Bonnanilla de Tessalonica* y X. *Pinnaobi Carmel. Ord. de Gaeta* Biskupami deklarowano. Kardynałowie zaś *Aldobrandini*, *Grimaldi* y *Maffei* pierwszego do *Ferrara*, drugiego do *Pologna* a trzeciego do *Romagna* Nuncyuszami denominowano. IMći X. *Corsini* w tymże Konfystorzu a *Beatissimo* na godność Kardynałską wyniesiono. Drugiego dnia od Kardynała *Benivoglio* wysłany do Hiszpanii kurjer powrócił, *referendo*, że Królowi IMći Hiszpańskiemu IMć X. *Allemani in stallo* Nuncyusz przyiemny będzie: więc pomieniony Xdz *Allemani* to Oycu S. doniósł, który na miejsce tego IMći Xdza Si-

Simonetti Nuncyuszem Neapolitańskim
constituit.

z Portugallii.

* *Lisbony d. 21. Nov.* Krol IMé z całą Famiłią w czerstwym zostając zdrowiu, codziennie *Consilio adest*, na którym tak swoje iako y Cesarza IMéi intercessa *observantur*.

Ostatnie listy z Miasta *Mozambique* w Afryce nad przylądowanicz *Zanguebar* leżącego, donoszą, iż się Gubernatorowi naszemu, do Krolestwa *Marocco* rożąc podiażdy odprawniającemu, na 60. wielbłądów, wielk ąliczbą krow y bydła, wzdobyczy dostało. Okręt trzech Krolow nazwany, w tym tygodniu z *Marinhao* szczęśliwie tu stanął, po którego przybyciu ieszcze się czterech innych spodziewamy. Z wschodnicy Indyi *confirmatur*, że ludzie nasi Fortecę *Mombaza* (o której *in N. XLII.* z Portugallii namieniono) Arabczykom wydarli y przez szturm odebrali.

z Hiszpanii.

z *Sewilji d. 10. Dec.* IMé Pán *Patino* ieszcze się z Ministrami cudzoziemskimi znayduie w konferencyach, po których to *constat*, że złota y srebra z Indyi przywiezione niebędą przedczy wydane, aż propozycye, od Posła naszego Markwisa *de Castellar* Ministróm Angielskim y Hollenderskim podane, do skutku przyjdą. Inne zaś rzeczy, iako to *Bannille, Sassephras, Sasseparile &c id genus*, które się płowac mogą, wkrótce między interessantów, po zapłaceniu tak y rozdzielą. Wczoray wyszedł do *Madrytu* ordynans, aby Kápelá Krolewska dla obchodzenia przyszłych Swiat Bożego Narodzenia, tu przyjechała. Ze zaś Krol IMé Zámki *de Granade* y d' *Aranjuez* obiciami *adornare* kazał, więc *supponitur*, że cały Dwór tam czas iaki

rezydować zamysła, *Granada* iest Stołeczne Miasto całego Krolestwa tegoż Imienia, mając Páłac wspániały y ná wesółym micyscu leżący. *Aranjuez* zaś znayduie się w Krolestwie Nowo-kastylijskim, gdzie się Dwór, dla przyiemney Sytuacyi często dywertuie.

z Francyi.

z *Wersalu d. 24. Dec.* IchMé P. Gráf *de Konigseck* y *Baron de Fonseca* Ministrów Cesarza IMéi, w tym tygodniu mieli u Krola IMéi *Valedictionis* audyencyą, mając do Dworu swego *redire*; Gráf *Kinski* zaś tu ieszcze *commoraturus*. Xiążęciu *de Chartres*, Synowi terażniczego Xiążęcia d' *Orleans* ieszcze dwóch Káwalcrow przydano, aby go wszędzie ná oku mieli. Xięstwo d' *Orleans*, 14. Prowincyi pod sobą mające, náywiększe iest w całej Francyi y przed kilka wickow, przez Xiążęcia, zadaną dependencyą, od Koronny nie mającego, *regebatur*. Lecz roku 1391. kiedy potomstwo y sukcesorow nie stawało, do Krolestwa *incorporatum*, a potem od Krola Károla Mądrym nazwanego, postanowiono, aby się *in posterum* drugi Krolewic od tegoż Xiążęstwa tytułował y one dla sustentacyi swoicy otrzymal. Iakoż się też Filip I. a Brat rodzony s. p. Ludwik XIV. toż Xięstwo w Posessyi miawszay, Xiążęciem d' *Orleans* nazywał. Syn zaś iego Filip II. Xiążę *de Chartres* a potem Regnántem całej Francyi *in minorennitate* Krola IMéi będącego, przy tym Tytule pozostał y *successive* ná terażniczego Xcia Ludwika transportowano, że teraż drugiego Krolewica *mutatò tituló* Xiążęciem d' *Angou* tytułuj. Stolicą tegoż Xięstwa nazywa się *Orleans*, iest bardzo sławne y po Páryżu náywiększe w całym Krolestwie miasto. Tam między innymi y to pamięci godnego *occurrit*, że

Statua białogłowy w Rycerskie suknie z długimi wiszącymi włosami przybrancy, *Ián d' Arc* nazwancy, na moście stoi. W poszrodku Márkę Boską, Jezusa trzymającą widać, przed którą Krol Károl w zbroi klęczy, z rący że też Pánna, po Rycersku ustroioná, całe wojsko tegoż Karolá kommanderowała y Angelczyków pomienione. Miasto roku 1428. w ciężkim obleżeniu trzymających, poraziła, przez którą batalią Krol do Kossy przyšedł, o tym w *Geografii fú. sus.*

z *Paryża d. 25. Dec.* Wczoráy IMé P. Márkwis de *Castellar* z wielką magnificencją obchodził Feštyń z okázy Anniwersarjá urodzenia Krolá IMéi Hiszpańského Pryncypála swego, w 49. roku będącego y Xiążęcią Grándessów, y Ministrów tak náfzych iáko y cudzoziemskich, *lautissime* częstował. Listy z *Lisbony* donoszą, że się tam na niebie *Phanomenon* ná kształt ognistey Kolumny od 8. godziny, aż do poł nocy trwające, pokázało. *Tandem* rozdzieliwszy się w cztery kolumny *disparuit.*

z Anglii.

z *Londynu d. 24. Dec.* W przeszłą szrodę Krol IMé w asystencyi Krolewicy Xiążęcią de *Walles*, około *Richmunda* polowaniem się dywertował, á obiadowawszy w *Kew-Greene* tu wieczorem powrócił. Drugiego dnia *Graff de Watzdorf*. Minister Sáski partykulárný u Krolá IMéi miał áudycencyą, po której Kroleštwu IchMćiom swoię oddał submissyą. Pośól *Algeru* często się z Ministrámi náfzemi znáyduie ná konferencyi, *ex quo* Tráktát między Dworem náfzym y támečzną Regencyą, má byđz uštánowiąny. Ze zás tenżc Minister ná *expensach* Krolá IMéi zostáie, więc co tydzień 25. funtów *Szterlingów*, kády *valoris* 22. tyńsów, bierze. *Apár-*

tymená, które przed tym *Lord Harrington* miał w *Páfacu de St. Iames*, ze wszytkim dla rezydencyi młodszego Krola, wicá *Xciá de Cumberland* *adornantur* do których się zaraz po Świętách prze prowadzi.

Przez ostatnie listy z *Dunkerque* mamy, że *tandem* fortyfikacyą y Port támečzny (o którym *anterius sub N. LIII. § z Anglii*) *funditus* demoliowano á kámicie y máteryály do Kánešu wrzuczono, tak dálece, że nigdy do náwígacyi sposobny byđz nie moze.

Listy z *Carolina* donoszą, że Murzyni álbo (iáko ich tam náfzywáią) Czárni, którzy się ná 28. tysięcy ráchuią, konspiracyą przeciwko támečznym Obywátelom á Pánom swoim, których iešt tylko 3. tys. uczyniwszy, onych do szczętu znieść zámýšláli. Ze zás ten Komplot był rozdzieleny, iż iešdni gošp-odárzów swoich *clandestine* zabić, drúdzzy zás *junctis viribus* onych áttakować chcieli, więc przy tej protellacyi y dyspućie do tego przyszło, że się rzecz wydała y kády z obywatelów ludzi swych do áresztu wfadził, z których pryncypałów wybráwszy, zaraz ná Rynku obwiešcono y tym ich sposobem do pierwszego przyprowadzono pošsuzczeńštwá. To miasto *Caroline* leży w Ameryce w Prowincyi *Florida*, iešt wielká, hándlowná y mocná Forteca, którą Fráncuzi przez Kapitána *Landonniere* roku 1564. záložyli y wybudowali. Angelczykwie zás roku 1660. onę sobie podbili. O tej Prowincyi *Florida* wid *pl. N. XXXI. § z Anglii.*

z Dánii.

z *Kopenbági d. 21. Dec.* W przeszłą sobotę ráno Krol IMé *in comitatu* Márgráfšia de *Culmbach* Szwágra swego á rozonego Bráta Krolowy IeyMći, Xiążąt de *Sunderburg*, de *Glukšburg* y wielu innych

nych, stąd do *Rothschild*, dla asystowania aktowi pogrzebowemu Króla zeszłego, wyjechał. Iak prędko Król IMé na naznaczonym miejscu, o ćwierć mile od *Rothschildu* stanął, tak się zaraz solenną Proceśsą zaczęła y ciało zeszłego Króla do Kościoła tamiecznego transportowano, gdzie bogatą Trumnę na kosztownym Katakalku lokowano, a przy Katakalku z obu stron *Castrum doloris* y inne wielkiey magnificencyi ornamenta, paradowały. Kościół nąd zamiar pięknym obiciem był adornowany y zaśobną Muzyką z śpiewaniem po czterech rogach *intonuit*. Po przepiewaniu krotką miáno Exortę, a Rycerstwo w zbrojach do tegoż aktu denominowana, zwyczajne, przy odgłosie trąbów y kotłów, tudzież wystrzelaniu tak z armat iako y ręczney strzelby odprawiło ceremonię, po których, Król IMé nazad do Zamku powróciwszy, wszystkich IchMćciów *lautissime* częstować kazał.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 20. Dec. W tym tygodniu Król IMé przy terażniczych tegich mrozach dywertował się *in vicinitate Drongtingholm* polowaniem dzików, gdzie przez kilka dni 600. sztuk wystrzelano y niemi przedniejszych IchMćciów Deputatów, których się inż nąd sto zięchało, regalizować kazał. Ze się zaś Świętą przybliżają a Seym Generalny zaraz się po nowym roku zacząć będzie, więc polowanie y wszelkie dywertymenta na inszy czas odłożono. Kommissarze Krolewscy inspekcją nąd gorami mineralnemi mający, specyfikacyą wszystkich Prowentów Królowi IMéi podali, z których *constat*, że sodyny zięlaza y miedzi tego roku trzy razy więcej intrąty, niżeli się na przeszłym Seymie pokazało, uczyniły.

z Moskwy.

z Stolicy d. 20. Dec. Cárová IcyMć często się teraz sankami dywertuje y do przyszłego Karnawálu wszelkie *preparatoria* uczynić kazała. Ze się zaś Kommedyántów, od Króla IMéi Polskiego wyślanych, zaraz po nowym Roku tu spodziewamy, więc dla nich Sále wielką naznaczono, w której Lożie y inne *necessaria*, inż wystawiono. Ostatnie listy z Konstantinopolu donoszą że się lanczarowie, ieszcze do tych czas nieuspokoili, owszem iednostainie pretendują aby *Gianon Coja*, którego podczas przeszley Regencyi na wygnanie posłano, był rewokowany.

z Niemiec.

z Wiednia d. 3. Jan. Zawczoray Cesarstwo IchMć zwyczajne z okazyi nowego roku odebrali kongratulacye; drugiego zaś dnia IMéi P. Gráfss Augusta de la Lippe-Datmold, Generálem milicyi Ministerkiery y Gubernátorem Miásta *Minster* będącego, Feldmárczałkie woysk Cesarzkich deklarowano. *Minster* jest Biskupstwo y leży przy rzece *Weser*, od którego się teraz Elektor Koloński Biskupę pisze.

Listy z Turczach z Prowincyi *Kroácyi* donoszą, że Turcy Obywateľom tamiecznym przez gwałtowną inkursją wielkie mnostwo bydła pozabierali y szkody niezliczone poczynili. Chłopswo nasze *converso* zgromadziwszy się y za granicę Turckie wpádłszy przez *szluzne répressalia* wzięli sobie satysfakcyą. Ze się zaś kilka tys. lanczarow, o koło Miásta *Parakin* zakupiło, więc Gubernátorowi, w *Carlsstadzie* będącemu *injunctum*, aby granice na pilnym miał oku y Fortecy tamieczne ze wszystkim dobrze opatrzył. Tá Prowincyá *Croátia* całe Cesarzowi IMéi náleży, oprócz Fortecy *Wichitz*, która się ieszcze pod władzą Turcką dotych czas znáyduie.